

Στράτη Θεώνη Μαρία - 03118186

Τσαρμποπούλου Μαργαρίτα Ελένη - 03118848

Αναφορά για την 2η εργαστηριακή άσκηση

Σε αυτή την άσκηση υλοποιήσαμε έναν οδηγό συσκευής (driver) για ένα ασύρματο δίκτυο αισθητήρων υπό το λειτουργικό σύστημα Linux.

Το δίκτυο αυτό αποτελείται από επιμέρους αισθητήρες σε συνδεσμολογία mesh ώστε όλοι οι αισθητήρες να αποδίδουν δεδομένα στον κεντρικό σταθμό βάσης. Κάθε ένας από αυτούς λαμβάνει μετρήσεις για τα μεγέθη, φωτεινότητα, τάση της μπαταρίας και θερμοκρασία περιβάλλοντος.

Κατά την διάρκεια της ανάπτυξης του οδηγού, χρησιμοποιήσαμε εικονικό μηχάνημα QEMU-KVM το οποίο αρχικοποιείται με το βοηθητικό `utoria.sh` bash script που μας δίνεται. Ο σταθμός βάσης λαμβάνει τα πακέτα από τους αισθητήρες και τα αποστέλλει μέσω USB στο εργαστήριο. Η διασύνδεση αυτή υλοποιείται με κύκλωμα serial over USB.

Επειδή δεν είναι δυνατό να διαθέτει κάθε ένας από εμάς ένα τέτοιο δίκτυο αισθητήρων, στο εργαστήριο της σχολής υλοποιείται μια τέτοια διάταξη και τα αποτελέσματα όλων των μετρήσεων εμφανίζονται μαζί στην εικονική σειριακή συσκευή `/dev/ttyUSB1` του υπολογιστή του εργαστηρίου. Στον ίδιο υπολογιστή εγκαθίσταται TCP/IP server ο οποίος μεταδίδει τις μετρήσεις και στη συνέχεια, μέσω του `utoria.sh`, όλες αυτές ανακατευθύνονται στη S0 σειριακή θύρα του QEMU μηχανήματος (`dev/ttyS0`).

{Τελος υλοποιήσαμε σύστημα εξαγωγής των δεδομένων από την σειριακή θύρα σε ένα σύνολο από επιμέρους συσκευές χαρακτήρων, για τις οποίες έχουμε ορίσει σύμβαση για την ονομασία τους, οι οποίες παράγονται από το βοηθητικό script `linux_dev_nodes.sh` σύμφωνα με την ίδια σύμβαση}

Αρχιτεκτονική του Λογισμικού του Συστήματος

Το σύστημα οργανώνεται σε δύο κύρια μέρη: Το πρώτο αναλαμβάνει τη συλλογή των δεδομένων από το σταθμό βάσης (Linux line discipline) και την επεξεργασία τους με συγκεκριμένο πρωτόκολλο (Linux protocol), έτσι ώστε να εξαχθούν οι τιμές των μετρούμενων μεγεθών, οι οποίες κρατούνται σε κατάλληλες δομές προσωρινής αποθήκευσης στη μνήμη (Linux sensor buffers). Το δεύτερο μέρος αναλαμβάνει να παραλάβει τα δεδομένα από τους προσωρινούς buffers και να τα εξάγει στο χώρο χρήστη στην κατάλληλη μορφή, υλοποιώντας μια σειρά από συσκευές χαρακτήρων.

Το τελικό σύστημα θα λαμβάνει τα δεδομένα των μετρήσεων από το σταθμό βάσης. Αυτά θα προωθούνται μέσω USB στο υπολογιστικό σύστημα, θα παραλαμβάνονται από ένα φίλτρο, τη διάταξη γραμμής του Linux, η οποία θα τα προωθεί στο κατάλληλο στρώμα ερμηνείας του πρωτοκόλλου των αισθητήρων. Το συγκεκριμένο είναι υπεύθυνο για την ερμηνεία των bytes των πακέτων και την αποθήκευση τους στους αντίστοιχους buffers του κάθε αισθητήρα. Ο device driver ανάλογα με το αρχείο που χρησιμοποιείται στο χώρο χρήστη θα ανακτά τα δεδομένα από τους buffers και θα τα παρουσιάζει στην κατάλληλη μορφή.

SUMMARY

(0) Αρχικά φορτώνουμε τον οδηγό στον πυρήνα με την εντολή `insmod ./linux.ko` και καλείται η `linux_module_init()` αρχικοποιώντας τους 16 αισθητήρες με `return 0`, αφού δεν υπάρχουν για την ώρα νέα δεδομένα.

=> `linux_sensors = kzalloc(sizeof(*linux_sensors) * linux_sensor_cnt, GFP_KERNEL);`

Δέσμευση μνήμης για τις δομές sensor που αποθηκεύουν τα δεδομένα από το line discipline

=> `linux_protocol_init(&linux_protocol_state);`

Αρχικοποίηση της μηχανής καταστάσεων του πρωτοκόλλου του οδηγού μας =>

Αρχικοποίηση τιμών των αισθητήρων (`linux_sensor_struct`), της διάταξης γραμμής

(1) Δημιουργούμε τους κόμβους(`nodes`) για καθένα από τους αισθητήρες με χρήση της εντολής `./linux_dev_nodes.sh` (αρκεί να τους δημιουργήσουμε μια φορά).

Το identifier των αρχείων αυτών είναι το major και το minor number τους. Το major number χρησιμοποιείται από τον kernel για να προσδιορίσει τον οδηγό συσκευής που αφορά ο κόμβος αυτός. Στη συνέχεια επιλέξαμε τον major number 60 ο οποίος είναι δεσμευμένος για πειραματική χρήση. Για τον minor number επιλέγουμε την τιμή : $\text{minor} = \text{αισθητήρας} * 8 + \text{μέτρηση}$, όπου μέτρηση = τάση μπαταρίας(0), θερμοκρασία(1) και φωτεινότητα(2)

Δημιουργούμε 1 node για την θύρα S0 με minor και major numbers 4 και 64 αντίστοιχα και 3 nodes για καθέναν από τους 16 αισθητήρες με major number 60 και $\text{minor} = \text{sensor} * 8 + \text{value}$, όπου value {0,1,2}.

(2) Στη συνέχεια, τρέχοντας `./linux-attach /dev/ttyS0`, προσαρτούμε τον driver στη συσκευή S0, η οποία περιέχει όλα τα δεδομένα που χρειαζόμαστε και έτσι αρχίζουν να γεμίζουν οι buffers. Καλείται η `linux_ldisc_receive()`, η οποία βρίσκει πόσοι νέοι χαρακτήρες αντιστοιχούν στον κάθε αισθητήρα και εκείνη με τη σειρά της καλεί την `linux_protocol_received_buf()` η οποία ελέγχει για εισερχόμενα δεδομένα για ενημέρωση του μηχανήματος κατάστασης πρωτοκόλλου. Αναλόγως το state, καλείται η `linux_protocol_parse_state()` η οποία αναλυει το πακέτο εισόδου σύμφωνα στην τρέχουσα κατάσταση, δηλαδή ελέγχει πόσα bytes έχουν διαβαστεί, αν έχει γίνει overflow στον buffer και τερματίζεται με return 1 όταν έχουν διαβαστεί όλα τα δεδομένα καλώντας την `set_state()` η οποία ρυθμίζει γρήγορα την τρέχουσα κατάσταση και την `linux_protocol_show_packet()` η οποία εμφανίζει τα περιεχόμενα ενός εισερχόμενου πακέτου XMesh που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής.

Αργότερα, γίνεται ξανά open με τη `linux_ldisc_open()`, για να αναζητήσουμε νέα δεδομένα. Αυτό σημαίνει ότι η line discipline είναι προσαρτημένη στο terminal. Καμία άλλη κλήση στην line discipline για αυτό το tty δεν θα πραγματοποιηθεί μέχρι να ολοκληρωθεί με επιτυχία.

(3) Μετά τρέχοντας `cat dev/linux{x}-{batt,temp,light}` καλείται η αντίστοιχη, από το struct `linux_chrdev_fops()`, συνάρτηση, δηλαδή η `linux_chrdev_open()`

(4) Καλείται η `read()` επί του αρχείου, η οποία μέσω της δομής `linux_chrdev_fops` αντιστοιχεί στην συνάρτηση `linux_chrdev_read()` η οποία αν δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα στο ανοιχτό αρχείο

(5) καλεί την `linux_chrdev_state_update()` η οποία είναι υπεύθυνη για την ενημέρωση των τιμών των μετρήσεων από τους αισθητήρες καθώς και την μορφοποίηση των δεδομένων έτσι ώστε να μπορούν να διαβάζονται σε μορφή χαρακτήρων.

(6) Ελέγχει αν υπάρχουν δεδομένα καλώντας την `linux_chrdev_state_needs_refresh()` και παίρνει το spinlock του σένσορα για να πάρει τα δεδομένα χωρίς να μπορούν να αλλάξουν

(7) και υπολογίζει πόσα bytes να επιστρέψει στον χρήστη και τα αντιγράφει στον καθορισμένο buffer της καταστάσης της συσκευής

(8) control c στην `./linux-attach /dev/ttyS0` => καλείται η `linux_ldisc_close()`

(9) control c στην `cat dev/linux{x}-{batt,temp,light}` => καλείται η `linux_chrdev_release()`

(10) `rmmod linux` => καλείται η `linux_module_cleanup()` του αρχείου `linux-module.c` η οποία καλεί την υλοποιημένη στο `linux-chrdev.c` `linux_chrdev_destroy()`; η οποία καθαρίζει όποιο υπόλειμμα στη μνήμη απο το kernel module μας

SYSTEM CALLS

int linux_chrdev_init(void):

–Καλείται μόνο κατά την εκτέλεση της εντολής insmod που εισάγει ένα καινούριο module στον κώδικα του πυρήνα

Αρχικοποιούμε τη συσκευή χαρκτηρών με την κλήση της cdev_init() και δεσμεύουμε στον πυρήνα 8 minor numbers για κάθε sensor (128). Στη συνέχεια με την MKDEV() η οποία παίρνει σαν ορίσματα ένα major και ένα minor number και κάνοντας μια λογική πράξη δημιουργεί την νέα συσκευή, η οποία είναι τύπου dev_t. Έπειτα καλώντας την συνάρτηση register_chrdev_region() κάνουμε register το character device μας προκειμένου να μπορούμε να αναφερθούμε σε αυτό με major και minor numbers.

Αφού τα δεσμεύσουμε καλώντας την cdev_add() ενεργοποιούμε αυτές τις συσκευές και στο εξής η συσκευή μας είναι “ζωντανή” και ακούει” σε όποια κλήση συστήματος του χώρου χρήστη

Μετά την κλήση καθεμίας απο τις συναρτήσεις αυτές ελέγχουμε για πιθανό σφάλμα και αν υπάρχει ενημερώνουμε με κατάλληλο μήνυμα και κάνουμε την ανάλογη ενέργεια, όπως κανουμε και στις επομενες κλησεις μας.

static int linux_chrdev_open(struct inode *inode, struct file *filp) :

–Καλείται από τον χρήστη κάθε φορά που μία διεργασία ανοίγει ένα ειδικό αρχείο (struct inode) της συσκευής χαρκτηρών για την έναρξη της “επικοινωνίας” του με τη συσκευή. Αυτή η συνάρτηση συσχετίζει το ανοιχτό αρχείο με το σωστό αισθητήρα ανάλογα με το minor number του inode που παίρνει σαν όρισμα και αρχικοποιεί μια καινούρια δομή state της συσκευής με τις κατάλληλες τιμές.

Αρχικά καλείται η nonseekable_open() για να γίνουν οι κατάλληλες αρχικοποιήσεις και να ενημερωθεί ο πυρήνας ότι η llseek λειτουργία δεν υποστηρίζεται.

Μετα αρχικοποιούνται οι τιμες του state σχετικες με το είδος του αισθητήρα, του σημαφόρου για παράλληλη πρόσβαση στο struct και αντιστοίχηση του με τον κατάλληλο sensor buffer
state->type = minor%8; κλπ...

Στη συνέχεια δεσμευεται χώρος μνήμης για το linux_chrdev_state_struct που αποτελεί buffer με την τελευταία μέτρηση και αντιστοιχεί σε κάθε νέο άνοιγμα αρχείου προκειμένου να καθίσταται δυνατή η προσπέλαση του ίδιου αισθητήρα από διαφορετικές διεργασίες.

kmalloc(sizeof(struct linux_chrdev_state_struct), GFP_KERNEL);

Έπειτα βάζουμε στα πεδία buf_lim και buff_timestamp του dev_state struct τη τιμή 0 αφού όταν ανοίγουμε το ειδικό αρχείο δεν έχει γίνει κάποιο update και ο buffer είναι αρχικά άδειος(τα πεδία αυτά θα τα χρησιμοποιήσουμε στις επόμενες συναρτήσεις)

Αντιστοίχηση του ανοιχτού αρχείου που δίνεται από τον δείκτη παράμετρο *filp με το κατάλληλο state (αρα και sensor) μέσω του πεδίου private_data για μελλοντική χρήση χωρίς να αναζητάμε τους major και minor numbers.

filp->private_data = state

static int linux_chrdev_state_needs_refresh(struct linux_chrdev_state_struct *state):

–Είναι ένας γρήγορος τρόπος να ελέγξουμε αν υπάρχουν νέα δεδομένα χωρίς να χρειαζόμαστε κλειδωμα.

Ελέγχει αν το timestamp που είναι αποθηκευμενο στην δομη του state είναι το ίδιο με αυτο το οποίο έχει γραφτει στο κατωτερο επιπεδο του linux_sensors, δηλαδή την τιμή της μεταβλητής buf_timestamp του ανοιχτού αρχείου με την τιμή της μεταβλητής last_update του είδους μέτρησης του αισθητήρα που επιθυμούμε

Αν είναι τότε η κλήση της επιστρέφει 0 αλλιώς 1.

Αν αυτές οι δύο τιμές είναι ίσες τότε η τελευταία μέτρηση του αισθητήρα έχει ήδη ληφθεί και δεν υπάρχει ακόμα νέα διαθέσιμη μέτρηση άρα επιστρέφει 0. Διαφορετικά έχει γίνει λήψη νέας μέτρησης από τον επιθυμητό αισθητήρα και επιστρέφει 1.

Καλείται όταν κάποια διεργασία βρίσκεται στις update και read ως συνθήκη για το αν θα κοιμηθεί ή όχι

static ssize_t linux_chrdev_read(struct file *filp, char __user *usrbuf, size_t cnt, loff_t *f_pos):

—Η συνάρτηση αυτή καλείται κάθε φορά που μία διεργασία θέλει να διαβάσει κάποια bytes από το περιεχόμενο ενός ανοιχτού αρχείου.

Αρχικά ανακτούμε τη δομή linux_chrdev_state_struct και λαμβάνουμε τον state buffer από το πεδίο private_data του filp και από αυτόν τον αντίστοιχο sensor struct και τον τύπο του αισθητήρα.

{ Η δομή είναι κοινή για διεργασίες που έχουν προκύψει από κάποιο fork() καθώς κληρονομούν τον fd της open και για το λόγο αυτό θα κάνουμε χρήση σημαφόρου για να κλειδώσουμε όταν μια διεργασία μπει στο κρίσιμο τμήμα.

(δηλαδή, είναι πιθανό μια διεργασία που έχει μπει στο κρίσιμο τμήμα να ‘φάει’ κάποιο σήμα και τότε η εκτέλεση θα κολλήσει αφού θα πέσω σε deadlock από το οποίο δεν θα μπορώ να βγω)

Στη συνέχεια που γίνεται πρόσβαση στο κρίσιμο τμήμα εκτελείται η συνάρτηση **down_interruptible()** η οποία δεσμεύει το σημαφόρο του αντίστοιχου ανοιχτού αρχείου και όλες οι άλλες διεργασίες που επιθυμούν να μπουν κλειδώνονται έξω δηλαδή μπλοκάρουν. }

Μετά κοιτάμε αν το αρχείο έχει ανοιχτεί για να διαβαστεί από την αρχή με την if(*fpos==0)

{ η fpos δείχνει πόσα bytes έχουν διαβαστεί έως τώρα από τον χρήστη

Ανανεώνουμε τα δεδομένα μας μόνο όταν το *f_pos είναι 0, είναι γιατί περιμένουμε ο χρήστης να διαβάσει πρώτα όλα τα προηγούμενα

}

Εφόσον αυτό ισχύει, καλούμε σε μια while loop την linux_chrdev_update() η οποία επιστρέφει -EAGAIN αν δεν υπάρχουν διαθέσιμα νέα δεδομένα και τότε ο σημαφόρος ξεκλειδώνει, η διεργασία ‘πέφτει για ύπνο’ ώστε να μην χρησιμοποιείται την CPU χωρίς λόγο μέχρι να έρθουν νέα δεδομένα και μπαίνει σε μια ουρά προτεραιότητας το οποίο γίνεται με τη συνάρτηση wait_event_interruptible().

Κοιμάται έως ότου να ληφθούν δεδομένα και η needs refresh επιστρέφει ότι υπάρχουν νέα δεδομένα.

Ετσι, λαμβάνουμε με ασφάλεια, και χωρίς να καταναλώνουμε πολλούς πόρους, τα δεδομένα που χρειάζεται να πάρουμε.

Αν τώρα έχει γίνει update των δεδομένων και είναι πλέον σε κατάλληλη μορφή για να μεταφερθούν στο user space, δηλαδή στο user space buffer ελέγχω αρχικά αν ο χρήστης ζήτησε λιγότερα δεδομένα από αυτά που έχω διαθέσιμα και βάζω τον κατάλληλο αριθμό στη μεταβλητή count(επιτρέπω στο χρήστη να ζητήσει και λιγότερα δεδομένα από τα διαθέσιμα). Η μεταφορά των ζητούμενων δεδομένων στο user space buffer γίνεται με κλήση της συνάρτησης copy_to_user(). Η συνάρτηση αυτή αν δεν καταφέρει τελικά να γράψει στο user space buffer τα δεδομένα που ζητήθηκαν τότε επιστρέφει θετική τιμή, η οποία ισούται με τον αριθμό των bytes που δεν κατάφερε να αντιγράψει και τερματίζει με -EFAULT. Αν όμως η μεταφορά των ζητούμενων δεδομένων έγινε επιτυχώς, η copy_to_user() επιστρέφει μηδέν και στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει και ανανέωση του περιεχομένου της μεταβλητής f_pos(αν έχω φτάσει στο τέλος του buffer πάω από την αρχή ξανά όπως φαίνεται και στο κώδικα). Στο τέλος αποδεσμεύεται ο σημαφόρος αφού πλέον η διεργασία έχει εξέλθει από το κρίσιμο τμήμα.

static int linux_chrdev_state_update(struct linux_chrdev_state_struct *state):

Καλείται κάθε φορά που μια διεργασία θέλει να διαβάσει από ένα ανοιχτό αρχείο, αλλά δεν υπάρχουν καθόλου διαθέσιμα δεδομένα. Παίρνει τα καινούρια δεδομένα και τα μεταφέρει κατάλληλα μορφοποιημένα στον buffer του state ώστε να είναι έτοιμα να περαστούν στο χώρο χρήστη.

{Επειδή μπορεί να αλλάζει την κατάσταση των buffers πρέπει να αποκλείσουμε οποιοδήποτε race condition. Για αυτόν τον λόγο χρησιμοποιούμε εντός της συνάρτησης το κλείδωμα για το sensor struct ενώ κατά τη read() το κλείδωμα για το state buffer(). {Σχετικά με το κλείδωμα, υλοποιούμε το πρόγραμμα χρησιμοποιώντας κλήσεις spin_*. Αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει ζητήματα σε περίπτωση που έρθουν δύο συνεχόμενες διακοπές από το υλικό χωρίς να έχει τερματίσει η πρώτη.} Το γεγονός αυτό αντιμετωπίζεται με τη χρήση κλήσεων spin_lock και spin_unlock ώστε να μην κολλήσει ποτέ το πρόγραμμα με interrupt που δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί λόγω των spinlocks. Έτσι, κλειδώνουμε με **spinlock**, παίρνουμε γρήγορα τα δεδομένα που ζήτησε ο χρήστης και κάνουμε update το προσωρινό timestamp}

Πιο αναλυτικά

Μετά το ξεκλείδωμα το αποθηκεύουμε στην δομή του state και επεξεργαζομαστε την τιμή που ζήτησε ο χρήστης ανάλογα αν πρόκειται για raw ή cooked δεδομένα.

Μετα καλείται η linux_chrdev_needs_refresh() και αν αυτή επιστρέψει 0 τότε επιστρέφει -EAGAIN. Αλλιώς αν επιστρέψει 1 σημαίνει ότι έχουν έρθει νέα δεδομένα δηλαδή ότι υπάρχει καινούργιο timestamp από τους sensors, διαφορετικό από αυτό που έχουμε αποθηκευμένο στο state και θα πρέπει να γίνει update. Επεξεργαζομαστε την τιμή που ζήτησε ο χρήστης ανάλογα αν πρόκειται για raw ή cooked δεδομένα. Τα cooked δεδομένα τα χειριζομαστε με αυτόν τον τρόπο επειδή ο πυρήνας του Linux δεν υποστηρίζει floating point πράξεις διότι η FPU δεν σώζεται αν πάω από user space σε kernel space. Για να μπορέσουμε να κάνουμε το κατάλληλο conversion αρχικά ελεγχουμε τι είδος τιμής ζητήθηκε και επιστρέφουμε τη τιμή του πεδίου του κατάλληλου lookup_table που ορίζεται από την μεταβλητή value.

Επειτα αλλάζουμε την τιμή του buff_timestamp για να έχουμε πλέον τη νέα χρονική τιμή που έγινε update και να μπορούμε να ελέγχουμε στη συνέχεια αν πρέπει να γίνει κάποιο άλλο update ή όχι.

Επίσης αλλάζουμε την τιμή του buff_limit με τα bytes κατάφερε να γράψει η snprintf() στο buffer. Χρησιμοποιούμε την snprintf() διότι είναι υλοποιημένη ώστε να γράφει στο buffer μέχρι LUNIX_CHRDEV_BUFSZ bytes και ποτέ περισσότερα

{
Raw: ο χρήστης λαμβάνει τα δεδομένα ακατέργαστα όπως αυτά παράγονται από τους αισθητήρες επιστρέφει στον χρήστη σαν τιμή μέτρησης το index του αντίστοιχου κελιού της μέτρησης στον lookup_table που ορίζεται στο linux-lookup.h

Cooked: το mk_lookup_tables.c δημιουργεί 3 πίνακες, έναν για κάθε είδος μέτρησης, οι οποίοι κάνουν 1-1 αντιστοίχιση των raw δεδομένων σε cooked τιμές

}

static int linux_chrdev_release(struct inode *inode, struct file *filp):

Σε ένα ανοιχτό αρχείο μπορεί να έχουν πρόσβαση παραπάνω από μία διεργασίες (όταν πχ κάνουμε fork και διαβάζουμε από ένα αρχείο). Η συνάρτηση linux_chrdev_release καλείται κάθε φορά που ένα ανοιχτό αρχείο κλείνει από την τελευταία διεργασία που έχει πρόσβαση σε αυτό ή όταν αυτή τερματίζει την εκτέλεση της. Στην περίπτωση αυτή τα δεδομένα και η κατάσταση του ανοιχτού αρχείου δεν μας ενδιαφέρουν πλέον. Το στιγμιότυπο της δομής file καταστρέφεται αυτόματα ενώ εμείς απελευθερώνουμε τον χώρο στη μνήμη που είχαμε δεσμεύσει για τα ειδικά δεδομένα του συγκεκριμένου αρχείου κατά το άνοιγμα του με την εντολή kfree(filp->private_data).

{kernel panic => είχαμε κάνει global το instance του chrdev state struct και στην συνάρτηση release, κάναμε free αυτό το global instance}

void linux_chrdev_destroy(void):

Η συνάρτηση αυτή εκτελείται κάθε φορά που γίνεται αφαίρεση του driver από τον πυρήνα (εντολή rmmod). Απο ότι καταλαβαμε κάνει την αντίστροφη διαδικασία από την linux_chrdev_init αφού με την εντολή cdev_del(&linux_chrdev_cdev) διαγράφει τη συσκευή χαρακτήρων από τον πυρήνα, ενώ με τις εντολές dev_no = MKDEV(LINUX_CHRDEV_MAJOR, 0) και unregister_chrdev_region (dev_no, linux_minor_cnt) απελευθερώνει τους device numbers που είχε δεσμεύσει η συσκευή χαρακτήρων κατά την αρχικοποίηση της.

static int linux_chrdev_mmap(struct file *filp, struct vm_area_struct *vma){

–Επιταχύνει την πρόσβαση σε δεδομένα της συσκευής από το χρήστη αφού εξαλείφει το overhead των συνεχόμενων κλήσεων συστήματος και της αντιγραφής δεδομένων από τον χώρο πυρήνα στον χώρο χρήστη

Ο χρήστης έχει πρόσβαση σε κάποιες σελίδες μνήμης που έχει πρόσβαση και ο driver της συσκευής, οπότε η διαδικασία απόκτησης δεδομένων απλοποιείται σημαντικά

Επιλέξαμε να επιστρέφει μία σελίδα στο χρήστη για να είναι πιο απλο αφού είναι αρκετή για τα δεδομένα που θέλει ο χρήστης

Χρησιμοποιεί remap_pfn_range και επιστρέφει μία σελίδα στο χρήστη

static long linux_chrdev_ioctl(struct file *filp, unsigned int cmd, unsigned long arg){

Δίνει την δυνατότητα στον χρήστη να επιλέξει ανάμεσα σε 2 μορφές εξόδου των μετρήσεων που μας δίνει ο αισθητήρας

Αρχικά ελέγχεται αν ο κωδικός της εντολής που δόθηκε αφορά όντως τη συγκεκριμένη συσκευή χαρακτήρων και επίσης αν είναι μία από τις έγκυρες που επιτρέπονται

Το να επιλέξει ανάμεσα σε 2 μορφές εξόδου γίνεται μέσω του ορίσματος που μπορεί να πάρει την τιμή 0 ή 1 που αντιστοιχεί σε format εξόδου Raw ή Cooked αντίστοιχα

Raw: επιστρέφει στον χρήστη σαν τιμή μέτρησης το index του αντίστοιχου κελιού της μέτρησης στον lookup_table που ορίζεται στο linux-lookup.h

Cooked: το mk lookup tables.c δημιουργεί 3 πίνακες, έναν για κάθε είδος μέτρησης, οι οποίοι κάνουν 1-1 αντιστοίχιση των raw δεδομένων σε cooked τιμές

επιστρέφει το αντίστοιχο entry αυτού του πίνακα σε μορφή όπως την εκφώνηση xx.yyy

Πράξεις για να βρεθούν το ακέραιο μέρος και το κλασματικό του αριθμού

ΔΙΑΦΟΡΑ

linux_sensor_struct (linux.h): Μια δομή που αντιπροσωπεύει έναν αισθητήρα hardware και σελίδες που περιέχουν τις πιο πρόσφατες μετρήσεις που λάβαμε.

Τα δεδομένα που προέρχονται από τον σταθμό βάσης αφού ερμηνευθούν από το κατάλληλο πρωτόκολλο αποθηκεύονται σε προσωρινούς buffers. Κάθε τέτοιος buffer αντιστοιχεί σε έναν συγκεκριμένο αισθητήρα. Επομένως, η παραπάνω δομή είναι απαραίτητη γι' αυτό το σκοπό.

-struct linux_msr_data_struct: Ένας αριθμός σελίδων, μία για κάθε μέτρηση.

Μπορούν να αντιστοιχιστούν στον χώρο χρήστη.

-spinlock_t lock: χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώσει τον αμοιβαίο αποκλεισμό μεταξύ της serial line discipline και του character device driver

-wait_queue_head_t wq: Μια λίστα διαδικασιών που περιμένουν να ξυπνήσουν όταν αυτός ο αισθητήρας έχει ενημερωθεί με νέα δεδομένα

linux_chrdev_state_struct (linux_chrdev.h): Μας πληροφορεί για το state κάθε συσκευής που ανοίγει από κάποια διεργασία. Υπάρχει ένας buffer (buf_lim) που θα αποθηκεύονται τα δεδομένα από τους sensor-buffers και από εκεί θα μεταφέρονται στο χώρο χρήστη ο οποίος μας δείχνει πόσες θέσεις του buffer έχουν χρησιμοποιηθεί. Επίσης υπάρχει μια μεταβλητή που μας ενημερώνει για το ποια ήταν η τελευταία ανανέωση που έγινε στον buffer αυτόν

struct linux_sensor_struct * linux_sensors: Ο pointer linux_sensors είναι ένας πίνακας από 16 pointers που ο καθένας αντιστοιχεί στην παραπάνω δομή για τον κάθε αισθητήρα. Η δομή αυτή είναι αρκετή για να μας επιτρέψει να ασχοληθούμε με το τι θα συμβεί όταν κάνουμε load το module μας στον πυρήνα

lprotocol.c: επεξεργασία των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί από το σταθμό βάσης με συγκεκριμένο πρωτόκολλο

ldisc.c: The low-level physical driver and the tty driver handle the transfer of data to and from the hardware, while line disciplines (ldisc) are responsible for processing the data and transferring it between kernel space and user space.

WARN_ON: macro εντολή για να βρούμε bugs στο δικό μας κώδικα ή προβλήματα στο hardware. Σταματάει την εκτέλεση του προγράμματος, παράγει διαγνωστικά μηνύματα, ένα stack trace και μία module list

WARN_ON (!(sensor = state->sensor)); ----> there is no data available right now, try again later

void * kmalloc (size_t size,gfp_t flags); -> kmalloc(sizeof(struct linux_chrdev_state_struct), GFP_KERNEL) ---> Τα περισσότερα από τα API εκχώρησης μνήμης χρησιμοποιούν σημαίες GFP για να εκφράσουν πώς πρέπει να εκχωρηθεί αυτή η μνήμη.

void kfree (const void * objp); --> kfree(filp->private_data); --> memory allocation

int sema_init(sema_t * sp, unsigned int count, int type, void * arg); ---> sema_init(&state->lock,1);

int down_interrupt(struct semaphore *sem) ---> down_interruptible(&state->lock) —> Αυτό σημαίνει ότι εάν ο σηματοφόρος δεν είναι διαθέσιμος, η αντίστοιχη διαδικασία θα μπει στην ουρά αναμονής του semaphore.

up_interruptible(&state->lock)

void cdev_init (struct cdev * cdev, const struct file_operations * fops); ->
cdev_init(&linux_chrdev_cdev, &linux_chrdev_fops); —> initialize a cdev structure (ορίζεται στην πρώτη γραμμή του linux-chrdev.c μετά τα import)

semaphore lock: Χρησιμοποιούμε semaphore lock για την ασφάλεια των δεδομένων της δομής state σε περίπτωση που περισσότερες από μίας διεργασίες έχουν κοινό linux driver state.

Για παράδειγμα ο fd μπορεί να κληρονομηθεί από τον πατέρα στα παιδιά μετά τη fork και έτσι στην προσπάθεια του πατέρα και των παιδιών να διαβάσουν καλώντας την read προκύπτει race condition

spinlocks vs semaphore: με τα spinlocks κάνουμε busy wait πράγμα το οποίο είναι πολύ κακό και μας χαλάει πολύτιμη υπολογιστική ισχύ καθώς ο επεξεργαστής λουπάει συνεχώς ανάμεσα σε μια εντολή jump στην ίδια διεύθυνση. Αυτό αποφεύγεται με τους σηματοφόρους που βάζουν την διεργασία που αποτυχαίνει να πάρει το κλείδωμα να κάνει sleep και συνεπώς ο χρονοδρομολογητής πάει σε μία άλλη διεργασία η οποία είναι ready και της δίνει το δικαίωμα να τρέξει

spinlocks:

spin_lock&spin_lock //Παίρνουν ως όρισμα δείκτη *lock, που δείχνει ποιας μεταβλητής το spinlock κλειδώνουμε ή αποδεσμεύουμε.

spinlock_t lock

Κάποιος μπορεί να ρωτήσει γιατί χρησιμοποιούμε κλείδωμα και όχι κάποιο σεμαφόρο/mutex. Γιατί δε θέλουμε με τίποτα να μεταφερθούμε σε sleep mode αφού όταν ανανεώνονται τα δεδομένα στους sensor buffers βρισκόμαστε σε interrupt context και δεν υπάρχει κάποια διεργασία για να κοιμηθεί. Επομένως, τα spin locks είναι αυτά που χρειαζόμαστε γιατί χρησιμοποιούν την μέθοδο του polling για να πάρουν κάποιο lock. Πρέπει όμως να είμαστε αρκετά προσεκτικοί και να μην κρατάμε το lock για μεγάλο χρονικό διάστημα, γιατί έτσι κάποιος άλλος που προσπαθεί να το πάρει θα σπαταλάει αρκετό χρόνο από την CPU. Επιπλέον είναι απαραίτητο να απενεργοποιήσουμε τα interrupts στην περίπτωση που λαμβάνουμε καινούργια δεδομένα από τους sensor buffers. Δε θέλουμε να έρθει κάποιο interrupt που θα θέλει να κάνει ανανέωση των δεδομένων όσο έχουμε το lock γιατί έτσι οι sensors δε θα μπορέσουν ποτέ να πάρουν το κλείδωμα και θα προκύψει deadlock. 6 Αν, λοιπόν, πάνε όλα καλά και πάρουμε τα δεδομένα μας στη συνέχεια τα μορφοποιούμε κάνοντας χρήση των ειδικών πινάκων, ανανεώνουμε το timestamp και μεταφέρουμε τα δεδομένα μας στον buffer.

spin_lock(&sensor->lock)

Χρησιμοποιούμε spinlocks για να αποφύγουμε πιθανό race condition

Αν δεν είχαμε το κλείδωμα πιθανόν όσο διαβάζαμε τιμές (last_update, values/μετρήσεις) που αφορούν στον κάθε αισθητήρα ταυτόχρονα αυτές να ανανεώνονται και επομένως να λάβουμε λανθασμένες τιμές

Κάθε φορά που είτε διαβάζουμε είτε επεξεργαζόμαστε τα πεδία της δομής του σένσορα πρέπει να κλειδώνουμε την πόρτα μας

Επίσης, δεν θέλουμε να μπούμε σε sleep mode και για αυτο δεν χρησιμοποιούμε κάποιο σεμαφόρο/mutex αφού όταν ανανεώνονται τα δεδομένα στους sensor buffers βρισκόμαστε σε interrupt context και δεν υπάρχει κάποια διεργασία για να κοιμηθεί

Τα spin locks χρησιμοποιούν την μέθοδο του polling για να πάρουν κάποιο lock

Αρχικά κλειδώνουμε το spinlock του αντίστοιχου αισθητήρα με την εντολή `spin_lock(&sensor->lock)`, η οποία πριν το κλειδώσει απενεργοποιεί τα interrupts στη συγκεκριμένη CPU. Αυτό είναι απαραίτητο σε περίπτωση που ο driver εκτελείται σε ένα uniprocessor σύστημα με μη-διακοπή χρονοδρομολόγηση (non-preemptive scheduling). Στην περίπτωση αυτή υπάρχει το ενδεχόμενο μία διεργασία να κλειδώσει το spinlock ενός αισθητήρα και κατά την διάρκεια εκτέλεσης του κρίσιμου τμήματος (πριν απελευθερώσει το spinlock) να συμβεί κάποιο interrupt από τον συγκεκριμένο αισθητήρα (επειδή πχ ήρθε νέα μέτρηση). Τότε η διεργασία φεύγει από τη μοναδική CPU του συστήματος για να εκτελεστεί ο interrupt handler.

Επειδή έχουμε uniprocessor σύστημα, μη-διακοπή χρονοδρομολόγηση και χρήση spinlock , ο interrupt handler δεν θα αφήσει ποτέ την CPU μέχρι να μπορέσει να κλειδώσει το spinlock και η συνάρτηση `linux_chrdev_state_update` δεν θα μπορέσει ποτέ να μπει στην CPU ώστε να ξεκλειδώσει το spinlock, καθώς αυτή είναι μονίμως κατειλημμένη. Έτσι καταλήγουμε σε deadlock του συστήματος.

`spin_unlock(&sensor->lock);`

Μόλις πάρουμε τα δεδομένα κάνουμε unlock το spinlock, διότι δε θέλουμε να κρατάμε σε lock για πολλή ώρα, γιατί μπορεί να το χρειαστεί και σε άλλο σημείο του κώδικα και έτσι να σπαταλάται χρόνος από τη CPU

Ο λόγος είναι οτι τα spinlocks όταν ενα τμήμα κώδικα δεν μπορεί να πάρει το κλειδίωμα επειδή είναι κατειλημμένο, δεν θα αφήσουν τη cpu αλλά θα προσπαθούν συνέχεια μέχρι να τα καταφέρουν, δηλαδή θα κάνουν busy-wait. Εμένα με βολεύει αυτό διότι η συνάρτηση που ανανεώνει τα δεδομένα τρέχει σε interrupt context όταν πάρει νεά δεδομένα γεγονός το οποίο καθιστά αναγκαία τα spinlocks για να κάνω το κλειδώμα διότι αν έκανα χρήση κάποιου mutex είναι πολυ πιθανό να έπεφτα σε deadlock απο το οποίο δεν θα έφευγα ποτέ.